

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/205743,Delegacja-IPN-na-polskich-miejscach-pamieci-w-Belgii-i-Holandii-4-wrzesnia-2024.html>
27.02.2026, 14:23

[Następny](#)

[Powrót](#)

Delegacja IPN na polskich miejscach pamięci w Belgii i Holandii – 4 września 2024

Zastępca prezesa IPN, dr hab. Karol Polejowski, wraz z delegacją Instytutu, odwiedził polskie miejsca pamięci w Belgii i Holandii.

04.09.2024

Wizytę po polskich miejscach pamięci zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski rozpoczął od Polskiego Cmentarza Wojennego w Lommel (Belgia). Delegacja złożyła wieniec i zapaliła znicze pod ścianą pamięci, na której widnieje napis „Za naszą i waszą wolność” w językach polskim, francuskim i flamandzkim.

Wzdłuż alei za ścianą pamięci rozciągają się równe rzędy białych mogił – 255 krzyży oraz 2 tablice z wyrytą Gwiazdą Dawida. Cmentarz, założony w 1946 roku z inicjatywy władz brytyjskich, jest miejscem spoczynku polskich żołnierzy, którzy polegli podczas wyzwolenia Belgii spod niemieckiej okupacji. Szczątki poległych zostały przeniesione tu z różnych części kraju, aby oddać im należny hołd.

Delegacja IPN na Polskim Cmentarzu Wojennym w Lommel – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN na Polskim Cmentarzu Wojennym w Lommel – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN na Polskim Cmentarzu Wojennym w Lommel – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Następnie zastępca prezesa IPN oraz zastępca dyrektora Biura Współpracy Międzynarodowej dr Mateusz Marek na zaproszenie księdza proboszcza Józefa Okonka udali się do Polskiej Parafii w Bredzie. Spotkanie dotyczyło przyszłej współpracy oraz projektu związanego z historią Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.

29 maja 2022 przed domem parafialnym przy kościele Mariakerk w Bredzie został odsłonięty pomnik upamiętniający żołnierzy Batalionu Strzelców Podhalańskich z 3. Brygady Strzelców, 1. Dywizji Pancernej dowodzonej przez gen. Stanisława Maczka. Upamiętnienie ufundował Instytut Pamięci Narodowej.

Delegacja IPN na Polskim Cmentarzu Wojennym w Lommel - 4 września 2024. Na zdj. od lewej zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski, proboszcz Józef Okonek. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Bredzie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Po krótkiej modlitwie w kościele św. Maksymiliana Marii Kolbego, delegacja IPN złożyła wieniec i zapaliła znicze pod tablicą upamiętniającą żołnierzy 1. Polskiej Dywizji Pancерnej, którzy w 1944 roku walczyli o wyzwolenie Bredy i polegli w dzielnicy Ginneken, na cmentarzu Poolse Oorlogsgraven Ginneken. Na tym cmentarzu znajduje się także 80 grobów wojennych oraz groby weteranów walczących o wolność i niepodległość Polski.

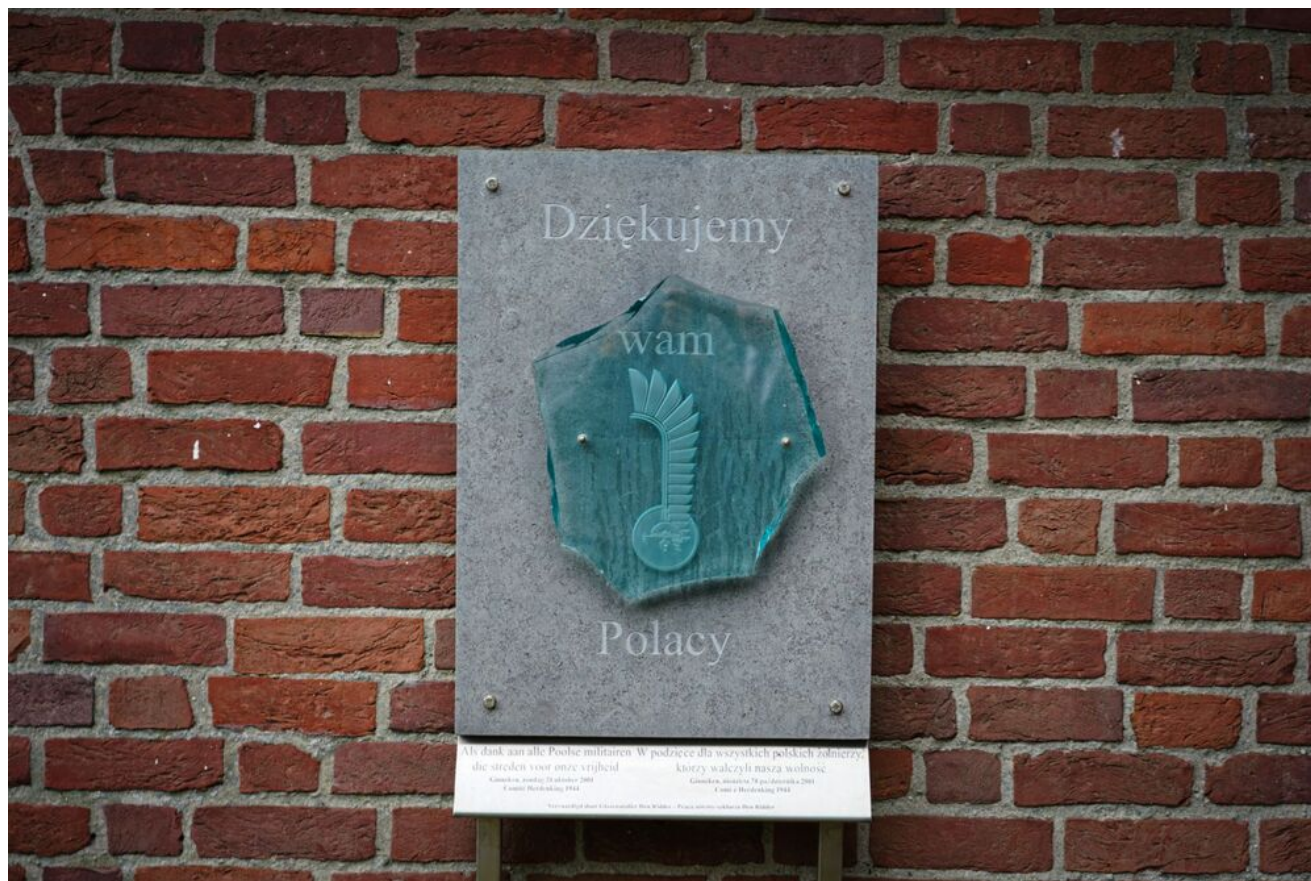
Delegacja IPN w Bredzie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Bredzie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Bredzie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Bredzie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

W 2023 roku Instytut Pamięci Narodowej, realizując swoje zadania związane z ochroną polskich miejsc pamięci za granicą, udzielił wsparcia finansowego polskiemu stowarzyszeniu w Utrechcie, aby zapobiec likwidacji polskiej kwatery na Cmentarzu Św. Barbary (Begraafplaats St. Barbara) przez lokalne władze. W 54 grobach spoczywa tam 88 osób. Obecnie trwa systematyczna weryfikacja i wpisywanie tych grobów do ustawowej ewidencji grobów weteranów, prowadzonej przez IPN.

Dr hab. Karol Polejowski złożył hołd polskim żołnierzom, składając kwiaty i zapalając znicz na ich grobach w Utrechcie. Delegacja IPN oznaczyła również sześć nowych grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski.

Delegacja IPN w Utrechcie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Utrechcie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Utrechcie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Utrechcie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Utrechcie – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Ostatnim punktem wizyty był Polski Cmentarz Wojskowy w Oosterhout, gdzie znajduje się 30 grobów polskich żołnierzy. Delegacja zapaliła znicze, oddając hołd poległym.

Delegacja IPN w Oosterhout – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Oosterhout - 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Oosterhout - 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Delegacja IPN w Oosterhout – 4 września 2024. Fot. Mateusz Niegowski (IPN)

Na przełomie lipca i sierpnia 1944 r. 1. Dywizja Pancerna wylądowała na plażach Arromanches w Normandii, gdzie została przydzielona do 2. Korpusu 1. Armii Kanadyjskiej. Dywizja gen. Maczka była jedną spośród pięciu dywizji pancernych 21. Grupy Armii, która w kilka dni po przetransportowaniu do Normandii, wzięła udział w ciężkich walkach. Przez niemal dwa tygodnie nieprzerwanie prowadziła działania mające na celu zamknięcie drogi odwrotu jednostkom niemieckiej 5. Armii Pancernej i 7. Armii Polowej. Walki te, w polskiej historiografii określane jako bitwa pod Falaise, dotyczą ostatnich dwóch faz bitwy w Normandii, trwających od 7 do 22 sierpnia 1944 r. Pierwsza faza to operacja „Totalize”, a druga to operacja „Tractable”, która stanowiła chrzest bojowy polskiej dywizji.

30 sierpnia 1944 r. dywizja przystąpiła do pościgu za cofającym się nieprzyjacielem, wyzwalając wiele miejscowości w północnej Francji, m.in. Abbeville i Saint-Omer. Z kolei 6 września przekroczyła granicę Belgii, wyzwoliła Poperinge, Ieper, Roeselare, Tielt, część Gandawy, Lokeren, Beveren-Waas i Sint-Niklaas. Osiągnięcie Tielt i kanału Gandawa-Ostenda w rejonie Aalter 8/9 września zakończyło okres pościgu.

Pod koniec września 1944 r. 1. Dywizja Pancerna została operacyjnie podporządkowana brytyjskiemu 1. Korpusowi, w ramach którego prowadziła natarcie zmierzające do opanowania rejonu Baarle-Nassau, co udało się dokonać 2 października. Po trzytygodniowej przerwie dywizja rozpoczęła działania, które zakończyły się 29 października zdobyciem Bredy.

Entuzjazm wyzwolonych mieszkańców na widok polskich żołnierzy był nie do opisania:

„Mimo tak wielkiej różnicy w uosobieniach i zwyczajach, nieznajomości języka holenderskiego, żołnierz polski witany był z radością i entuzjazmem, przewyższającym wszystko, co go spotkało

nie tylko we Francji, ale i gościnnej Flandrii; poczuł się jakby we własnym kraju i płacił za wszystko prawdziwym uczuciem i poświęceniem, gdy było trzeba”

- wspominał gen. Maczek.

Holandia obok Belgii stała się po wojnie dla kilkuset polskich żołnierzy nową ojczyzną. Wielu z nich otrzymało po wojnie honorowe obywatelstwa miast, którym przywracali wolność. W uznaniu zasług 1. Dywizja Pancerna uhonorowana została Wojskowym Orderem Wilhelma, stanowiącym najstarsze i najwyższe odznaczenie Królestwa Niderlandów. Dowódcy dywizji przyznano, na wniosek mieszkańców Bredy, honorowe obywatelstwo Holandii. O szczególnych związkach polskich pancerniaków z holenderskim miastem przypomina znajdujące się w nim Muzeum gen. Maczka (Maczek Memorial Breda).

Polecamy:

- [Artur Cieřlik „Breda. Najbardziej polskie miasto w historii Holandii”](#)
- [Broszura do pobrania „Generał broni Stanisław Maczek \(1892-1994\)”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następný Strona](#)

Upamiętnienie